

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5820010092
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5820010092.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovvej a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Vladimíra Kuráka, na neverejnom zasadnutí konanom 6. apríla 2020 prejednal sťažnosť podanú obvineným X. A., nar. XX.X.XXXX, proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/14/2020-341 z 26.3.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/14/2020-341 z 26.3.2020.

Podľa § 238 ods. 4 Tr. por., s poukazom na § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. obvineného X. A., nar. XX.X.XXXX v Z., trvale bytom J. V. XXXX/XX, I., t.č. v Ústave na výkon väzby Žilina, p o n e c h á v a v o v ä z b e z dôvodu uvedeného v § 71 ods. písm. c) Tr. por.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného X. A. o prepustenie z väzby na slobodu z a m i e t a .

Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. návrh obvineného X. A. na nahradenie väzby písomným sľubom z a m i e t a .

Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. návrh obvineného X. A. na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka z a m i e t a .

Podľa § 81 ods. 1 Tr. por. návrh obvineného X. A. na nahradenie väzby peňažnou zárukou, ponúknutou bratom obvineného P. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. V. XXXX/XXX, I., z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Námestovo, uznesením, č.k. 4T/14/2020-341 z 26.3.2020 podľa § 238 ods. 3 Tr. por. (správne má byť § 238 ods. 4 Tr. por. - pozn. krajského súdu), s poukazom na § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. ponechal obvineného X. A. vo väzbe, pretože dôvody väzby uvedené v § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. naďalej trvajú. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. žiadosť obvineného X. A. o nahradenie väzby prijatím písomného sľubu zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. žiadosť obvineného X. A. o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka zamietol a podľa § 81 ods. 1 Tr. por. žiadosť obvineného X. A. o nahradenie väzby peňažnou zárukou zamietol.

Zo zápisnice o výsluchu obvineného na neverejnom zasadnutí konanom dňa 26.3.2020 vyplýva, že po vyhlásení uznesenia, jeho odôvodnení a po poučení o opravnom prostriedku obvinený uviedol, že podáva sťažnosť proti všetkým výrokom tohto uznesenia. Obhajca uviedol, že podáva sťažnosť proti všetkým výrokom tohto uznesenia a prokurátor uviedol, že sa vzdáva práva podať sťažnosť proti všetkým výrokom.

Dňa 27.3.2020 okresnému súdu bolo doručené odôvodnenie sťažnosti obvineného X. A. prostredníctvom obhajcu, ktorý uviedol nasledovné sťažnostné argumenty:

„1. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia Okresného súdu Námestovo vyplýva, že po preskúmaní spisového materiálu sú podľa súdu naplnené formálne aj materiálne podmienky väzobného trestného stíhania, pretože z jeho konania ako aj z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu bude obvinený pokračovať v trestnej činnosti. Súd prihliadol a konštatoval, že obvinený je osoba, ktorá má sklony k páchaniu trestnej činnosti.

Účel trestu z hľadiska individuálnej prevencie sa pri predchádzajúcich odsúdeniach minul účinkom, nakoľko obvinený sa úmyselnej trestnej činnosti dopustil opakovane a je teda zrejmé, že predchádzajúce odsúdenia ho neovplyvnili natoľko, aby podobne ako ostatní občania tejto republiky viedol riadny život. Napriek tomu, že už bol odsúdený za vedenie vozidla pod vplyvom alkoholu, opätovne riadil motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu v čase zákazu tejto činnosti a počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia. Vzhľadom k charakteru trestnej činnosti, z ktorej je obvinený dôvodne podozrivý je súd názoru, že navrhnuté prostriedky nahradenia väzby nemôžu účinne zabrániť tomu, aby sa obvinený opakovane dopustil tejto činnosti.

2. Dňa 23.3.2020 bol súdu doručený návrh na prijatie peňažnej záruky bratom obvineného P. A. vo výške 4 000 eur.

Dňa 26.3.2020 bol súdu krátkou cestou doručený písomný sľub obvineného X. A. a to v súlade s ustanovením § 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

3. Dovoľujeme si odcitovať závery znaleckého posudku znalkyne MUDr. Dagmar Štrobakovej, č. 37/2019 zo dňa 17.12.2019, čl. III bod 1, kde uvádza, že „...obvinený X. A. nie je závislý od alkoholu. Pobyt obvineného na slobode nie je nebezpečný, obvinený pozná účinky alkoholu na svoju osobu, uvedomuje si negatívne dôsledky svojho správania. Nenavrhuje nariadenie ochranných liečebných opatrení“.

Všetky uvedené skutočnosti tak vo svojom súhrne vo zvýšenej miere podľa Okresného súdu odôvodňujú obavu, že obvinený v prípade, ak by bol prepustený na slobodu, mohol by pokračovať v trestnej činnosti násilnej povahy a sú tak naďalej dané dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku.

4. Máme za to, že súd pri rozhodovaní dôsledne neprihliadal na článok 7 odst. 5 Ústavy Slovenskej republiky a to, že pri aplikácii citovaného ustanovenia má súd povinnosť skúmať podmienky väzby aj v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) vzhľadom k tomu, že väzbou dochádza k zásahu do jedného z základných ľudských práv a slobôd priznaných čl. 17 ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

Zároveň súd musí posúdiť, či ponechanie vo väzbe je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení úsilia nemožno dosiahnuť inak.

Sme názoru, že účel trestného konania v tomto prípade možno dosiahnuť prostriedkami nahradzujúcimi väzbu uvedenými v § 81 ods. 1 Trestného poriadku, § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por., § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. a to aj kumulatívne.

Dovoľujeme si uviesť, že väzba je trestno-procesný inštitút, ktorým sa obvinený na základe rozhodnutia súdu dočasne zbavuje osobnej slobody za účelom jeho zaistenia na účely trestného konania.

V mene klienta sme využili všetky prostriedky nahradzujúce väzbu uvedené v § 80 a § 81 Trestného poriadku. Klient je vo väzbe od 3.11.2019.

S ohľadom na uvedené navrhujeme postup v zmysle ust. § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku, teda aby Krajský súd v Žiline zrušil uznesenie Okresného súdu Námestovo, sp. zn.: 4T/14/2020 zo dňa 26.3.2020 a vo veci rozhodol o mojom prepustení z väzby na slobodu.“

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie príslušného prokurátora k sťažnosti obvineného X. A. a k jej odôvodneniu.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd, ako nadriadený orgán, v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, potom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a) alebo b), na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu

konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Sťažnosť proti uzneseniu súdu prvého stupňa je prípustnou v súlade s ustanoveniami § 83 ods. 1 Tr. por., § 185 ods. 1, ods. 2 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1 Tr. por. a v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por., v spojení s ustanovením § 83 ods. 2 Tr. por.

Sťažnosť obvineného je sčasti dôvodná, ale z iných dôvodov, ako to uviedol obvinený vo svojej sťažnosti.

Treba poznamenať, že okresný súd pri ponechaní obvineného vo väzbe rozhodol podľa § 238 ods. 3 Tr. por., pričom správne malo byť rozhodnuté podľa § 238 ods. 4 Tr. por. Prieskumom súdneho spisu tiež krajský súd zistil, že obvinený ešte pred rozhodnutím súdu o ďalšom trvaní väzby podľa § 238 ods. 4 Tr. por. doručil okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Tr. por., o ktorom návrhu mal okresný súd rozhodnúť samostatným výrokom. Nakoniec krajský súd tiež zistil, že brat obvineného X. A., P. A., ponúkol prvostupňovému súdu peňažnú záruku, pričom súd rozhodol o zamietnutí tejto peňažnej záruky tak, ako keby ju ponúkol samotný obvinený.

Použitie § 238 ods. 3 Tr. por. vo výroku napadnutého uznesenia namiesto aktuálneho ustanovenia § 238 ods. 4 Tr. por. spolu s absenciou výroku o rozhodnutí o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa § 79 ods. 3 Tr. por. a spolu s nesprávnym znením výroku o zamietnutí peňažnej záruky, predstavovali také vady rozhodnutia okresného súdu, ktoré napravil krajský súd svojím rozhodnutím.

Prieskumom sťažnosťou napadnutého uznesenia nadriadený súd zistil, že okresný súd v podrobnom odôvodnení napadnutého uznesenia vyčerpávajúcim spôsobom popísal skutkový stav, ktorý bol podkladom pre jeho záver o trvaní dôvodov väzby, pričom hodnotil dôkaznú situáciu na podklade všetkých dôkazov, ktoré boli v priebehu doterajšieho trestného konania zabezpečené. Dôvody napadnutého uznesenia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, presvedčivé a vychádzajú zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Nadriadený súd pripomína, že v dvojnásťročnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva v podstate nič iné, len v podrobnostiach poukázať na dôvody, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie. Podrobné dôvody uznesenia okresného súdu si krajský súd v plnom rozsahu a bez výhrad osvojuje.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. US 78/05, III. US 264/08, IV. US 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Predchádzajúce úvahy krajského súdu sa týkajú rozhodnutia okresného súdu o trvaní dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., ako aj o nenahradení väzby zákonom dovolenými procesnými prostriedkami.

Podľa názoru krajského súdu je nesporné, že okresný súd vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil svoje argumenty, v ktorých odôvodnil ďalšiu existenciu väzby v prípade obvineného X. A., ako i dôvody, pre ktoré väzbu v aktuálnom stave konania nie je možné nahradiť zákonom dovolenými procesnými prostriedkami.

Krajský súd na tomto mieste pripomína, že rozhodnutie súdu prvého stupňa o väzbe obvineného X. A. už v minulosti podrobil revízii (č.k. 3Tpo/5/2020-34 zo dňa 4.2.2020) a analýzou predloženého súdneho spisu po rozhodnutí krajského súdu zo 4.2.2020 nezistil také relevantné skutočnosti, ktoré by zásadným spôsobom odôvodnili zmenu názoru krajského súdu na existenciu dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1

písm. c) Tr. por. u obvineného X. A., ako i záver o neprijateľnosti procesných prostriedkov na nahradenie väzby obvineného X. A..

Na rozdiel od správnych záverov okresného súdu o existencii dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a o nenahradení väzby zákonom dovolenými procesnými prostriedkami u obvineného X. A. aj napriek absencii sťažnostných námietok krajský súd na podklade vlastného prieskumu výrokov napadnutého uznesenia a konania, ktoré uzneseniu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v jednom prípade v napadnutom výroku o ponechaní obvineného vo väzbe nesprávne použil hmotnoprávne ustanovenie, v jednom prípade nerozhodol o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu a v jednom prípade rozhodol o zamietnutí peňažnej záruky ponúkanej inou osobou.

Na tomto mieste krajský súd dáva do pozornosti, že v uznesení okresného súdu (aj napriek správnej argumentácii o trvaní dôvodov väzby, hrozby pokračovania z trestnej činnosti, ako aj správnymi úvahami o nenahradení väzby zákonom dovolenými procesnými prostriedkami) absentuje materiálna stránka väzby, teda odôvodnenosť trestného stíhania v konkrétnych skutočnostiach a dôkazoch. Základné materiálne podmienky väzby tvoria dva okruhy skutočností, a to za prvé - skutkové okolnosti vzatia do väzby, a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a za druhé - existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú väzbu, kolúznú väzbu alebo preventívnu väzbu. Z napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresný súd hodnotil dôvodnosť trestného stíhania voči obvinenému len vo všeobecných rysoch bez uvedenia konkrétnych skutkových okolností, teda v ňom chýba jedna z dvoch zložiek materiálnej stránky inštitútu väzby. Napadnuté uznesenie je teda v tejto časti neúplné a nedostatočne odôvodnené.

Krajský súd hodnotil dôkaznú situáciu na podklade všetkých dôkazov, ktoré boli v priebehu doterajšieho trestného konania vykonané a ktoré boli známe v čase rozhodovania o sťažnosti. Dôvodnosť podozrenia, že obvinený spáchal skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, právne kvalifikovaný ako zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. a) Tr. zák., je doposiaľ potvrdená priebežne vykonanými dôkazmi v prípravnom konaní. Medzi tieto dôkazy patria najmä výpoveď obvineného, ktorý sa ku skutku čiastočne priznal (pokiaľ ide o prečin podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. a prečin podľa § 289 ods. 3 písm. a) Tr. zák.), výpovede svedkov X. V. a P. V. (ktorí boli priamo na mieste činu a vypovedali v podstate zhodne) a nepriamo aj svedka P. A., ktorý videl záver zásahu polície. Ďalej medzi tieto dôkazy patrí znalecký posudok č. 6/2020 znalca Ing. Jána Rabčana z odboru Doprava cestná a rovnako tiež znalecký posudok č. 37/2019 znalkyne MUDr. Dagmar Štrocholcovej. Ako ďalšie dôkazy podporujúce dôvodnosť trestného stíhania voči obvinenému X. A. slúžia tiež kamerové záznamy na služobnom policajnom vozidle, dychové skúšky, odpis registra trestov a výpis z evidencie priestupkov. Žiaden z doposiaľ vykonaných dôkazov v prípravnom konaní nevyvracia dôvodnosť trestného stíhania, ani ho nijakým spôsobom nezoslabuje. Vykonané dôkazy majú svoj súvislý a logický podklad. Výsluchy svedkov X. V. a P. V. síce priamo nedokazujú úmysel obvineného spáchať aj zločin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., ale z kamerového záznamu umiestneného na služobnom vozidle jednoznačne vyplýva, že v čase manévru, ktorým sa obvinený snažil „obísť“ policajné vozidlo, bolo zreteľné svetelné výstražné zariadenie nachádzajúce sa na služobnom vozidle, teda obvinený ho nemohol prehliadnuť. Okrem toho, obvinený sa v podstate čiastočne ku skutku priznal, a to čo sa týka prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. a prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. a) Tr. zák.

Nadriadený súd nespochybnuje fakt, že väzba predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody jedinca. Tento stav si vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti. Je ale výsostným právom a povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe. Zákonnosť väzby je determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. Z relevantných právnych noriem

vyplýva, že väzba má striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch.

Krajský súd zastáva názor, že skutkové okolnosti prípadu X. A. svojou podstatou predstavujú nosné dôvody na uplatnenie ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako dôvodu jeho legitímneho obmedzenia osobnej slobody.

Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t.j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“ a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvoľi.

Pri posudzovaní dôvodov väzby orgány činné v trestnom konaní a súd môžu prihliadať len na tie okolnosti a zistenia, ktoré majú základ v procesne vykonanom dokazovaní a sú významné pre záver o existencii niektorého z dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por. Uvedené ustanovenia spolu s § 76 Tr. por. vyjadrujú ústavnú zásadu, že obvineného možno vziať do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Tie isté zásady platia aj v prípade rozhodovania o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby a kontrole dôvodnosti obmedzenia osobnej slobody obvineného z úradnej povinnosti konajúceho súdu.

Krajský súd nemá pochybnosti o tom, že sú splnené všetky formálne podmienky väzby obvineného X. A.. Rovnako mal za preukázané, že existujú v prípade obvineného X. A. základné materiálne podmienky väzby, ktoré tvoria:

- a) skutkové okolnosti vzatia do väzby, a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a
- b) existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú väzbu, kolúznú väzbu alebo preventívnu väzbu (§ 71 ods. 1).

Účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Jej účelom je tiež zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočnenie dôkazov (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), prípadne chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním či pokračovaním (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu ani výchovné poslanie a nesmie byť prostriedkom na získanie priznania ani na uľahčenie trestného stíhania. Väzba nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania, označovanej ako dôvod väzby. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) alebo c) Tr. por. sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie konkrétnej trestnej veci musia posúdiť, či vzatie do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení úsilia nemožno dosiahnuť inak. Pre aplikáciu tohto znaku nie sú dané objektívne a nemenné kritériá, ale tieto kritériá treba vždy vyvodiť z povahy konkrétnej a individualizovanej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení. Konkrétne skutočnosti, ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu obvineného podľa tohto ustanovenia, musia byť preukázané nielen pri vzatí do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby obvineného.

Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Pri aplikácii citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva povinnosť pre súd skúmať podmienky väzby aj v súlade s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor), vzhľadom k

tomu, že väzbou dochádza k zásahu do jedného
priznaných čl. 17 ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

zo základných ľudských práv a slobôd

Dôvody väzby, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru, sú stavané alternatívne. Na vzatie do väzby a držanie v nej preto postačuje akýkoľvek z tam uvedených dôvodov, teda dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu a potreba zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Vo vzťahu preventívnej väzby k Dohovoru a judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP) je potrebné uviesť, že podľa judikatúry ESĽP preventívna väzba ante delictum nie je Dohovorom dovolená (rozsudok Ječius vs. Litva z 31.7.2000). Podľa ESĽP tento dôvod je obmedzený len na poskytnutie prostriedku zmluvným štátom, ako prekaziť určitý konkrétny trestný čin, teda v podstate len na prekazenie trestného činu v štádiu pokusu, pre ktorý sa potom vedie trestné stíhanie. Nebezpečenstvo opakovania trestného činu ako dôvod väzby neopiera ESĽP o slová Dohovoru „je nutné zabrániť spáchaniu trestného činu“, ale o oprávnenie, ktoré ESĽP priznáva zmluvným štátom stanoviť vedľa dôvodov uvedených v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru ďalšie dôvody zatknutia, ktoré pristúpia navyše k dôvodnému podozreniu. Z toho vyplýva, že dôvod väzby, tak ako je upravený v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a jeho aplikácia v judikatúre všeobecných súdov nie je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru.

Nadriadený súd preskúmal uznesenie, ktoré bolo napadnuté sťažnosťou, aj z hľadiska splnenia podmienok väzby podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru, a zistil, že rozhodnutie okresného súdu, ktorým bol obvinený X. A. ponechaný vo väzbe, spĺňa podmienky väzby aj v súlade s čl. 5 ods. 1 Dohovoru.

V ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. sú obsiahnuté tri relatívne samostatné dôvody preventívnej väzby, na ktorých naplnenie musia byť splnené osobitné podmienky. Je logické, že predpokladom rizika dokonania trestného činu je, aby sa ešte pred rozhodnutím súdu obvinený dopustil konania, ktoré možno kvalifikovať aspoň ako pokus. Predpoklad rizika dokonania pripravovaného trestného činu alebo vyhrážky trestným činom vyžaduje už také ukončené konanie, ktoré možno ako takú prípravu alebo vyhrážku kvalifikovať. Konečne, záver o riziku pokračovania z trestnej činnosti nevyhnutne predpokladá už predchádzajúce spáchanie aspoň jedného dokonaného trestného činu. Podľa názoru krajského súdu si odôvodnenie uznesenia, ktorým sa konštatuje existencia prvého dôvodu preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., vyžaduje zhodnotenie tak povahy i závažnosti trestnej činnosti, ktorú obvinený doteraz (s)páchal, ako aj tých okolností, ktoré s ohľadom na osobu obvineného, jeho sociálne a rodinné pomery, prostredie, v ktorom pracuje alebo sa pohybuje, vytvárajú alebo zvyšujú riziko ďalšieho páchania určitej konkrétnej trestnej činnosti.

Na otázku, aký má byť obsahový vzťah medzi trestnou činnosťou (s)páchanou obvineným pred jeho vzatím do väzby a trestnou činnosťou, ktorej riziko pri ponechaní obvineného na slobode hrozí, doteraz existujú tri názory:

- a) pokračujúca trestná činnosť musí byť zhodnej právnej kvalifikácie ako tá, kvôli ktorej je obvinený stíhaný,
- b) pokračujúca trestná činnosť môže byť akejkoľvek povahy,
- c) pokračujúca trestná činnosť musí byť aspoň rovnakej povahy alebo druhu.

V slovenskej trestnej procesualistike je zastávaný prevažne tretí spomenutý názor. Súd prvého stupňa dáva odpoveď na otázky, ktoré môže vyvolávať jeho záver o existencii dôvodov preventívnej väzby, v nasledovnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„Na neverejnom zasadnutí bolo zistené, že doposiaľ zabezpečené dôkazy, výpovede svedkov, závery znaleckého dokazovania a listinné dôkazy vo svojom súhrnné nasvedčujú, že skutok, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie bol spáchaný, má znaky trestného činu a je dôvodné podozrenie, že ho spáchal obvinený. Predmetná trestná vec sa toho času nachádza v štádiu po podaní obžaloby. Otázka preukazovania viny resp. neviny obvineného bude predmetom ďalšieho dokazovania na hlavnom pojednávaní. V prípade obvineného tak má súd zistené, že v tomto štádiu konania sú naplnené formálne a aj materiálne podmienky väzobného trestného stíhania, trestné stíhanie je vykonávané voči obvinenému dôvodne, zistené skutočnosti nasvedčujú, že skutok, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie bol spáchaný, má znaky trestného činu a že ho spáchal obvinený a v prípade obvineného je aj

naďalej daný dôvod preventívnej väzby, pretože z jeho konania ako aj ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu bude pokračovať v trestnej činnosti. Tieto tvrdenia súd opiera o skutočnosti, ktoré mal preukázané z listinných dôkazov, a na základe ktorých môže konštatovať, že obvinený je osobou, ktorá má sklony k páchaniu trestnej činnosti. Účel trestu z hľadiska individuálnej prevencie sa pri predchádzajúcich odsúdeniach minul účinkom, nakoľko obvinený sa úmyselnej trestnej činnosti dopustil opakovane a je teda zrejmé, že predchádzajúce odsúdenia ho neovplyvnili natoľko, aby podobne ako ostatní občania tejto republiky viedol riadny život. Súd jeho toho názoru, že účel väzby u obvineného nie je možné dosiahnuť navrhovanými procesnými inštitútmi a to s poukazom na to, že obvinený v čase skúšobnej doby podmieneného odsúdenia a počas plynutia trestu zákazu činnosti opätovne viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Aj napriek tomu, že obvinený poukazyval na závery znaleckého posudku, z ktorého vyplynulo, že nejaví známky závislosti na alkohole, je súd toho názoru, že podľa všetkého obvinený nedokáže kontrolovať svoje správanie pod vplyvom alkoholu a je schopný porušovať zákon, a to opakovane, so stupňujúcou sa tendenciou. Jeho prípadné prepustenie by tak vytvorilo riziko páchania trestnej činnosti z jeho strany.“

Na tomto mieste krajský súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o väzbe môže riziko pokračovania v trestnej činnosti len odhadovať (prognózovať), pričom okolnosti veci spočívajúce v skutku, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, a osobe obvineného, sú takého charakteru, že v čase rozhodovania krajským súdom nemožno vylúčiť riziko pokračovania v trestnej činnosti obvineným X. A..

Povinnosťou krajského súdu pri rozhodovaní o sťažnosti obvineného X. A. bolo, pri pozitívnom závere o existencii dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., skúmať možnosť nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nielen z úradnej povinnosti, ale aj z toho dôvodu, že túto náhradu väzby navrhol obvinený v dôvodoch svojej sťažnosti podanej prostredníctvom obhajcu. Obhajca zároveň v dôvodoch sťažnosti uviedol, že krajskému súdu navrhuje, aby väzbu obvineného nahradil aj písomným sľubom či peňažnou zárukou. Za zákonný a ústavne konformný považuje nadriadený súd taký postup, keď o nenahradenie väzby procesnými prostriedkami, ktorými zákonodarca umožňuje nahradiť väzbu, sa rozhodne samostatným výrokom v uznesení. Potreba individualizácie výroku uznesenia, ktorým sa rozhodovalo o nahradenie väzby niektorým zo zákonom prípustných procesných prostriedkov, vyplýva z relevantných ustanovení Trestného poriadku o väzbe a procesných prostriedkov o náhrade väzby a najmä z charakteru základného práva na osobnú slobodu. Zásah do osobnej slobody v podobe jej obmedzenia musí mať svoj jednoznačný základ vo výrokovej časti súdneho rozhodnutia, s ktorou zákon spája právne účinky, a musí sa odzrkadliť aj v jeho samotnom odôvodnení.

Krajský súd nepovažuje procesné prostriedky - dohľad probačným a mediačným úradníkom, písomný sľub a peňažnú záruku za dostatočné na nahradenie väzby v prípade obvineného X. A. v súčasnom štádiu trestného konania. Tento názor krajský súd opiera o samotnú osobu obvineného, ale i o okolnosti skutku, ktorého sa mal podľa uznesenia o vznesení obvinenia a obžaloby v rozhodnom čase dopustiť. Obvinený preukázateľne pri riadení motorového vozidla požíva alkohol a jeho správanie sa po požití stáva nekontrolovateľným, čo vytvára obavu z nepredvídateľnosti jeho konania. Obvinený nemá žiaden rešpekt k zákazom, čoho dôkazom je aj spáchanie trestného činu v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, v čase zákazu činnosti a taktiež pod vplyvom alkoholu. Fakt, že obvinený nie je závislý od alkoholu (čo vyplýva aj zo znaleckého dokazovania), nejakým spôsobom nezmierňuje obavu z toho, že po prepustení z väzby a jej nahradení miernejšími prostriedkami si opäť sadne za volant pod vplyvom alkoholu a ohrozí tak ľudí a majetok. Tieto skutočnosti sú dôvodom pre krajský súd, ktorý bráni záveru o tom, že procesné prostriedky, a to dohľad probačným a mediačným úradníkom, písomný sľub a peňažná záruka budú spôsobilé v súčasnom štádiu konania nahradiť účel väzby obvineného X. A..

Procesné prostriedky na nahradenie väzby, ktoré sú zakotvené v príslušnom právnom predpise (Trestný poriadok), zákonodarca súdu len ponúka, ale zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že konajúci sudca pre prípravné konanie, resp. súd je povinný nahradiť väzbu niektorým z procesných prostriedkov, ktorý pripúšťa Trestný poriadok.

Dňa 23.3.2020 bola súdu prvého stupňa doručená žiadosť obvineného X. A., prostredníctvom obhajcu, o prepustenie z väzby na slobodu a jej nahradenie procesnými prostriedkami. Uvedená žiadosť bola okresnému súdu doručená ešte pred verejným zasadnutím konaným dňa 26.3.2020 na okresnom súde, preto o nej malo byť rozhodnuté. Vzhľadom k tomu, že okresný súd opomenul rozhodnúť o žiadosti obvineného X. A. o prepustenie z väzby na slobodu, učinil tak krajský súd, a to samostatným výrokom.

Dôvody takéhoto rozhodnutia o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu sú totožné s dôvodmi, pre ktoré krajský súd ponechal obvineného X. A. vo väzbe podľa § 238 ods. 4 Tr. por., s poukazom na § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. a z dôvodu uvedeného v § 71 ods. písm. c) Tr. por., tak ako je to vyššie uvedené.

Krajský súd uzatvára, že sťažnostné argumenty obvineného sú len iným hodnotením doteraz zisteného skutkového stavu, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby obvineného X. A..

Kontrolou vyšetrovacieho a súdneho spisu nadriadený súd zistil, že orgány činné v trestnom konaní, ako i súd rozhodujúci o obmedzení osobnej slobody obvineného X. A. rešpektovali a rešpektujú zásadu stanovenú v § 2 ods. 6, veta druhá Trestného poriadku a úkony prípravného konania boli vykonávané prednostne a urýchlene a rovnako aj súd prvého stupňa koná pri kontrole dôvodnosti väzby v súlade s požiadavkou neodkladnosti a urýchleného rozhodovania o dôvodoch väzby obvineného po podaní obžaloby. Zo súdneho spisu krajský súd zistil, že obžaloba bola doručená okresnému súdu 13.3.2020, a dňa 16.3.2020 samosudkyňa určila termín verejného zasadnutia za účelom výsluchu obvineného X. A. a rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby na deň 26.3.2020 spoločne s pokynom na doručenie relevantných listín, vrátane výzvy podľa § 240 ods. 3 Tr. por., stranám konania.

Väzba obvineného X. A. trvá od 3.11.2019 a ani v súčasnom štádiu konania, s poukazom na skutkové a právne okolnosti v trestnej veci obvineného X. A., ju nemožno považovať za neprimeranú z hľadiska jej dĺžky.

Na podklade zistených skutočností potom krajský súd procesným postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. po zrušení sťažnosťou obvineného napadnutého uznesenia Okresného súdu Námestovo sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.